

2013MME126

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 9 september 2013

Aanwezig:

ing. H.N. Scherer (voorzitter), R. van Lunteren (gedeputeerde, M.H. Beks (GroenLinks), mw. J.F. Bloemberg (PvdD), A. Essousi (PvdA), J. Fastl (GroenLinks), ir. H. Graaff (CDA), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), ir. H. IJssennagger (PVV), drs. J.A.J. Konings (VVD), A.M.Meijer (SP), mw. H. Nap (CDA), ir. J.P.M. Peters (D66), drs. G.J.J. Smakman (D66), drs.W.J. Ubaghs (PVV) en mr. E. de Vries (PvdA), W. van Wikselaar (SGP)

van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

afwezig:

drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), Z. el Yassini (VVD), mr. D.S.L. Tuijnman (VVD)

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de heren El Yassini en Tuijnman. Spreker deelt mede dat gedeputeerde De Vries eveneens onverhoopt afwezig is wegens ziekte, hetgeen hij zeer betreurt, met name richting de vier insprekers over de Geurrapportage Van de Groep in Bunschoten. In verband met de afwezigheid van gedeputeerde De Vries, is in overleg met de SP besloten agendapunt 8, Statenbrief vaststelling EU-actieplan omgevingslawaaï provinciale wegen 2013-2018 door te schuiven naar de volgende vergadering.

2. Vaststellen agenda

Met in achtneming van het bovenstaande wordt de agenda vastgesteld.

3. Mededelingen

- De voorzitter deelt mede dat op 7 oktober (11.00 -12.00 uur), voorafgaande aan de vergadering van de Ad hoc commissie Pakketstudies (12.00 uur), een informatieve bijeenkomst plaatsvindt over vraaggericht OV.
- De voorzitter memoreert dat bij dit agendapunt de brief van de inwoners van Bunnik over de aansluiting van de Rijsbruggerweg op de A12 wordt behandeld. Deze brief is meegezonden met de voorzittersmail. Mevrouw Van Dijk zal inspreken.
- De voorzitter deelt mede dat op 18 september a.s. over de nieuwe Rijsbruggerweg een 'nieuws update' bijeenkomst zal plaatsvinden in Fort bij Vechten.
- Gedeputeerde Van Lunteren vestigt de aandacht op de unaniem door de Staten aangenomen motie met betrekking tot de busverbinding Leusden, waarover – conform de gebruikelijke procedure – nog een statenbrief volgt. De stand van zaken is, dat het Bestuurlijk Overleg met de wethouder nog moet plaatsvinden. Er is kennis genomen van het standpunt van de gemeenteraad van Leusden. In hun motie hebben de Staten GS gevraagd om dit onderwerp op te nemen met de gemeente, een gezamenlijke pilot te starten en de kosten hiervan te delen. Wat spreker betreft is dat nog steeds de insteek. Zodra spreker het standpunt van het College van Leusden heeft vernomen zal, hij de commissie informeren. Hij verwacht dat de commissie de statenbrief voor de volgende vergadering tegemoet kan zien.

De voorzitter geeft hierna het woord aan de inspreker mevrouw Van Dijk. De insprekstekst van mevrouw Van Dijk is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

Zij deelt mede dat ook de heer V.d. Willigen het woord wil voeren, waartoe de voorzitter hem de gelegenheid biedt.

De heer V.d. Willigen, melkveehouder en buurman van de fam. Van Dijk, geeft aan dat al jaren met de gemeente wordt gesproken over hoe de plannen eruit zouden komen te zien. Er waren drie scenario's (voor, door, achter zijn perceel); in de wandelgangen van de gemeente had hij vernomen dat het 80% zeker was dat een van deze drie scenario's door zou gaan. Het heeft hem dan ook verbaasd dat op een gegeven moment opeens dit besluit is genomen. Waarom in een keer zo kort door de bocht gekozen voor de N401?

Hij dacht dat de provincie goed bezig was, omdat al acht jaar wordt gesproken over de Rijsbruggerweg. Dat is er dan eindelijk door; de provincie begint in oktober maar maakt het vervolgens niet af. Hij vraagt zich af waarom niet. Niet dat hij erop zit te wachten dat hij met zijn bedrijf weg moet, maar – net zoals mevrouw Van Dijk zegt – de gronden zijn gekocht op Odijk voor het organische groen en voor de omlegging. Nu wordt de N401 gepakt en wordt de aanpassing van Houten naar Odijk wel gemaakt, maar de bewoners lopen er nu al tegenaan dat het een racebaan wordt, onveilig voor de fietsers. ondanks dat er wel een fietsstrook langskomt. Het wordt een drukke beweging.

Zijn visie is: die baan, de Rijsbruggerweg, is al aangelegd; wikkel dat verkeer via de oostelijke verbinding af en houdt het landelijk gebied agrarisch en rustig door dat bestemmingsverkeer te geven. Dat is nu niet gebeurd.

Doordat hij heeft gewacht, is in die jaren wel zijn bouwperceel ontnomen. Een bouwperceel is nodig om een nieuwe stal neer te kunnen zetten.

Spreker vraagt of de oostelijke verbinding nog een schaduweffect krijgt. Als dat zo is, dan wil hij in een gesprek met de provincie wel de zekerheid krijgen dat hij zijn ontnomen bouwperceel terug kan krijgen. Hij kan zijn bedrijf met oude stallen niet voortzetten. De stal uit 1972 heeft allemaal mankementen. Daar kan hij niet mee vooruit. Hij heeft modernisering en ruimte nodig voor het welzijn van de koeien.

Spreker hoopt dat hij, ondanks het besluit dat de provincie heeft genomen en dat hij persoonlijk niet zo toekomstgericht vindt, door de provincie wordt gesteund om de toekomst tegemoet te kunnen gaan.

De voorzitter merkt op dat van de heer V.d. Willigen geen brief is ontvangen en hij zich niet van tevoren heeft aangemeld als inspreker. Op grond daarvan vraagt hij begrip voor het feit dat thans niet direct op zijn vragen/opmerkingen zal kunnen worden gereageerd.

Spreker stelt de commissie vervolgens in de gelegenheid vragen te stellen.

De heer Hoefnagels informeert of de grond van de heer V.d. Willigen door de gemeente Bunnik of de provincie is afgenomen.

De heer V.d. Willigen antwoordt dat dit de vraag is, maar hij benadrukt dat ieder melkveebedrijf, zoals hij heeft, een bijhorend bouwblok nodig heeft van op de toekomst gericht ca 2,5 ha. Bij hem is juist het bouwblok afgenomen, waarop hij een nieuwe stal had willen bouwen. Hij heeft altijd gedacht dat dit voor de omlegging van de oostelijke verbinding was. Hij heeft geen grote investeringen meer gedaan in de wetenschap dat hij 'opgeraapt' zou worden. Tot ieders verbazing gaat opeens die oostelijke verbinding niet door. Spreker vond dat juist een mooie aftakking om al dat verkeer via de grote wegen snel af te wikkelen en niet via het landelijk gebied, de N410, te laten opstoppen bij Odijk West. Hij voorspelt dat de

provincie in de toekomst weer in de knoop komt. Er moet verder worden gekeken, waarbij het agrarisch gebied met rust wordt gelaten en bestemmingsverkeer krijgt.

Spreker vraagt waarom is gekozen voor het Rijsbruggerwegtracé? Had dan van Bunniks grondgebied afgebleven en voor afwikkeling via de Meerpaal gekozen, via de A27. Nu wordt het werk maar half afgemaakt.

De heer Hoefnagels begrijpt dat de heer V.d. Willigen op dit moment het antwoord op de vraag wie zijn grond heeft afgenomen schuldig moet blijven.

Mevrouw Hoek informeert naar de voortgang richting de insprekers.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen dat hij de insprekers niet ter vergadering kan beloven om allerlei zaken, die in het verleden zijn gebeurd, te repareren. Hij is in deze gebonden aan regels. Hij kan wel toezeggen dat hij op korte termijn een gesprek met de insprekers zal aangaan, waarin hij o.a. nader toelicht hoe de besluitvorming tot stand is gekomen. Om te inventariseren of bij meer inwoners de behoefte bestaat aan een gesprek, stelt hij voor een afspraak te plannen nadat de aangekondigde bijeenkomst op 18 september a.s. in Fort bij Vechten heeft plaatsgevonden.

De voorzitter bedankt de insprekers voor hun komst en inbreng.

4. Verslagen Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie 17 juni en 23 juni 2013

De verslagen worden conform vastgesteld.

5. Rondvraag

Geen.

6. Termijnagenda

De heer Hoefnagels merkt op dat het besluit met betrekking tot de Rijsbruggerweg, oostelijke ontsluiting A12 ter kennisneming voor de commissie RGW d.d. 16 september a.s. is geagendeerd. Spreker heeft de indruk dat dit naar de verkeerde commissie is gestuurd, omdat het met name om verkeerskundige maatregelen gaat. D66 pleit ervoor dit onderwerp te agenderen voor de volgende MME-vergadering.

De heer Meijer deelt mede dat de SP het voorstel van D66 steunt.

De voorzitter zegt toe dit met de voorzitter van RGW op te nemen en ervoor te zorgen dat dit stuk terecht komt in de commissie waar dit thuishoort t.w. MME.

De heer Konings memoreert dat voor het zomerreces afspraken zijn gemaakt over de werking en de uitvoering van het Mobiliteitsplan. Geïnformeerd wordt of het toen afgesproken schema nog steeds van toepassing is.

Gedeputeerde Van Lunteren bevestigt dat het afgesproken tijdsplan wordt doorlopen en er op dit moment geen aanleiding is daarvan af te wijken. Er is wel een aantal ontwikkelingen gaande die mogelijk moet worden ingepast, o.a. naar aanleiding van de besluitvorming rondom het BRU. In het kader van de voortgang is afgesproken die besluitvorming niet af te wachten.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt met betrekking tot een aantal toezeggingen het volgende mede.

- Veilig lopen langs de N237. De verbinding zal worden meegenomen in het werk, waarmee in zijn visie tegemoet wordt gekomen aan de vraag van de SP.

De heer Meijer bevestigt dit. Betrokkenen hebben hem ook gemeld dat dit in het vat zit en dat zij dit ervaren. De SP houdt de vinger aan de pols.

- Zorginstellingen aansluiten op de MBO incubator. Vanuit het EBU is in ieder geval Careyn bereid gevonden om in dat project te gaan participeren.
- Onderdoorgang bij Maarsbergen. Er vindt op 10 september a.s. een Bestuurlijk Overleg plaats. Spreker heeft op 6 september jl. een gesprek gevoerd met de aanwonenden, waarin hij de situatie heeft toegelicht. Hij heeft aangegeven dat bekeken wordt of daarin creativiteit kan worden ingebracht, maar dat de mogelijkheden beperkt zijn. De provincie is niet de steller van de stukken. ProRail heeft berekeningen gemaakt die op de eerste aannames uitkomen, waarmee het een kostbare aangelegenheid wordt. Spreker heeft ideeën over hoe dit wellicht anders in de markt kan worden gezet en dit ook aan ProRail voorgelegd. Hij hoopt daarover morgen al dan geen positief bericht te krijgen. Op basis daarvan zal hij de commissie via een memo informeren over de stand van zaken. Vanuit de provincie is in ieder geval alles op alles gezet om te kijken in hoeverre het initiatief kan worden ondersteund. Hij heeft het gesprek met de aanwonenden als constructief ervaren.

De voorzitter sluit de bespreking over de Termijnagenda af.

7. Statenbrief Geurrapportage Van de Groep in Bunschoten inclusief ingekomen brief dhr. R. Heinen

De heer Meijer deelt mede, dat de situatie in Bunschoten-Spakenburg behoorlijk explosief is op dit moment. Hij informeert of gedeputeerde Van Lunteren, vervanger van gedeputeerde De Vries, in staat is adequaat te reageren op vragen/opmerkingen en desgewenst toezeggingen kan doen.

Gedeputeerde Van Lunteren memoreert dat sprake is van een collegiaal bestuur en hij derhalve in principe iedere portefeuillehouder moet kunnen vervangen. Hij heeft echter pas kort voor deze commissievergadering vernomen dat hij zijn collega moet vervangen. Er was geen gelegenheid meer zich goed in het dossier te verdiepen. Op grond hiervan is hij dan ook niet in staat vragen te beantwoorden, i.c. eventuele toezeggingen te doen.

De voorzitter voegt hieraan toe dat het tijdstip waarop hij vernam dat gedeputeerde De Vries de vergadering niet kon bijwonen wegens ziekte, te laat achtte om de insprekers af te bellen. Hij stelt voor de insprekers het woord te laten voeren, de commissie de gelegenheid te bieden hen vragen te stellen en dit onderwerp vervolgens opnieuw te agenderen voor de volgende vergadering.

De heer Meijer deelt mede zich in grote lijnen te kunnen vinden in dit voorstel. Gelet op de situatie ter plaatse, acht spreker het van belang dat er in ieder geval, met alle beperkingen waarvoor de SP begrip heeft, op dit moment met gedeputeerde Van Lunteren kan worden gecommuniceerd over de kwestie.

De voorzitter merkt op, dat dit niet van gedeputeerde Van Lunteren kan worden verlangd. De vragen/opmerkingen zullen worden doorgeleid naar gedeputeerde De Vries, die daarop op korte termijn schriftelijk zal reageren.

Spreker geeft vervolgens het woord aan de eerste inspreker.

De inspreektekst van de heer Heinen, fractievoorzitter Christelijke Arbeiders Partij (CAP) Bunschoten-Spakenburg, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter geeft het woord aan de tweede inspreker.

De inspreektekst van de heer Koelewijn, raadslid ChristenUnie Bunschoten, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter geeft het woord aan de derde inspreker.

De inspreektekst van de heer Van Diermen, voorzitter Spakenburgse Vishandelvereniging, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter geeft het woord aan de laatste inspreker.

De inspreektekst van de heer De Jongh, adviseur A. Van de Groep & Zn. B.V. Spakenburg, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De voorzitter stelt de commissie in de gelegenheid vragen te stellen.

De heer Konings betreurt dat gedeputeerde De Vries afwezig is. Het bemoeilijkt de discussie, omdat minder direct kan worden gereageerd.

De voorzitter zegt toe dat dit agendapunt met voorrang zal worden uitgewerkt en verspreid. Het vorenstaande verheugt de heer Konings. Hij vervolgt dat hij het betoog van de drie eerste inspreker als indringend en doordringend heeft ervaren; het komt 'binnen'. Op grond hiervan trekt spreker de voorzichtige conclusie, dat 'de rek er uit is'. Feitelijk zegt gedeputeerde De Vries dit ook in zijn memo met de opmerking, dat de tijd van onderzoek een gepasseerd station is.

Richting GS is de VVD benieuwd wat er is gebeurd met de door de laatste inspreker gememoreerde brief d.d. 23 juli jl.

Richting de heer De Jongh merkt spreker op dat verplaatsing wellicht de oplossing kan zijn. Verplaatsing zal echter niet voor 1 november a.s. gerealiseerd zijn. Geïnformeerd wordt wat de fa Van de Groep doet met het concrete probleem, waarvan thans al lange tijd sprake is.

De heer Smakman is van mening, dat sprake is van schrijnende verhalen; de situatie moet niet meer te lang duren. In de visie van D66 is het rapport van Witteveen & Bos duidelijk. Er is voldoende eenduidig vastgesteld, dat de fa Van de Groep de oorzaak is van de geuroverlast. Daar hoeft niet langer aan te worden getwijfeld. Dat er andere bronnen van geur zijn, was bekend. Duidelijk is dat het probleem daar niet over gaat.

D66 hecht er sterk aan, dat er in de provincie Utrecht veel aan duurzame energie wordt gedaan. Dat mag echter nooit ten koste gaan van het welbevinden van de omwonenden. Ook aan deze vormen van duurzame energie mogen de eisen worden gesteld, die op het gebied van milieuhygiëne worden gesteld.

D66 onderschrijft met gedeputeerde De Vries, dat op zo kort mogelijke termijn handhavend opgetreden moet worden.

Overigens verbaast het D66 dat het de fa Van de Groep, ondanks de lange duur van de onderzoeken, nog steeds niet is gelukt om de noodzakelijke maatregelen te treffen om de geuroverlast te bestrijden. Er zijn kennelijk maatregelen voor en nu komt de fa Van de Groep met de optie van verplaatsing. Dat zal de nodige kosten met zich meebrengen, die wellicht op de provincie zullen worden verhaald. Aan de heer De Jongh wordt verzocht om een nadere toelichting in deze. D66 legt de primaire verantwoordelijkheid voor deze zaak vooralsnog bij de fa Van de Groep.

D66 kan zich vinden in de suggestie met betrekking tot de Taskforce, mits dit niet tot vertraging leidt.

De heer Ubaghs merkt in algemene zin op dat voor de PVV het belang van de bewoners voorop staat. Dat houdt in dat alles op alles moet worden gezet om de stankoverlast te bestrijden. De vragen daaromtrent zal de PVV stellen in aanwezigheid van gedeputeerde De Vries.

In de richting van de eerste drie insprekers informeert spreker of de conclusies van Witteveen & Bos worden gekwalificeerd als vaag onderbouwd, zoals de heer De Jongh aangeeft, of als ondersteuning van hun eigen standpunt.

Richting de vierde inspreker informeert spreker of Witteveen & Bos wellicht bewust voor de formulering heeft gekozen om fase twee van het onderzoek binnen te halen.

De heer E. de Vries stelt, op grond van het feit dat de heer Heinen ca een jaar geleden ook al heeft ingesproken, vast dat het tijd wordt dat er iets gebeurt. In de visie van de PvdA straalt de eerste reactie van de provincie niet direct uit dat de situatie nu wordt aangepakt. De PvdA is van mening dat de fase van onderzoek nu voorbij moet zijn; het probleem is duidelijk.

Spreker stelt vast dat de heer De Jongh het rapport van Witteveen & Bos anders interpreteert dan de PvdA, als het gaat om de veroorzaker van de stankoverlast. Voor de PvdA blijkt uit het rapport duidelijk dat de fa Van de Groep de grootste veroorzaker is.

De CAP stelt voor de productie te stoppen tot er dusdanige aanpassingen hebben plaatsgevonden dat de installatie aantoonbaar stankvrij kan produceren. Spreker informeert of de heer Heinen ervan overtuigd is dat er maatregelen te nemen zijn om de stankoverlast te verhelpen.

Aan de heer Van Diermen vraagt spreker waar het visafval naartoe moet als dit niet meer naar de fa Van de Groep kan en of de overlast daarmee niet wordt verplaatst.

Spreker memoreert dat de heer De Jong spreekt over verplaatsing. Geïnformeerd wordt wat dat kost en waar het bedrijf dan naartoe moet.

De heer Meijer deelt mede dat hij ter plaatse is geweest om zich een beeld te vormen van de situatie. Wat hij van de mensen heeft vernomen en zelf heeft ervaren is zorgwekkend. Hij heeft mensen gesproken die generaties lang in Spakenburg wonen; die de fa Van de Groep en de personen daarachter op zich een warm hart toedragen, maar nu aangeven dat de stank zo pregnant en onverdraaglijk is dat het zo niet meer verder kan. In de omgeving van Spakenburg zijn de mensen wel wat luchtjes gewend. Wat hier speelt is echter van een totaal andere orde. Zelfs spreker, die bekend staat als een bovenmatige roker en daardoor over het algemeen veel luchtjes niet ruikt, rookt de pregnante geur. De stank veroorzaakt overlast en is slecht voor de gezondheid. Het hele maatschappelijk leven is ontwricht. Spreker merkt dat dit woede oproept, terwijl sprake is van een gemeenschap die over het algemeen tamelijk bestuursvriendelijk is en niet erg revolutionair ingesteld.

Spreker betreurt dat gedeputeerde De Vries thans niet aanwezig kan zijn en deze zaak daardoor pas in de volgende vergadering (7 oktober a.s.) opnieuw aan de orde komt.

Op grond van telefonisch contact dat spreker vandaag met de heer Van de Groep had en het betoog van de heer De Jongt ter vergadering, heeft hij de indruk dat de fa Van de Groep niet veel respect heeft voor het rapport van Witteveen & Bos. Het feit dat de fa Van de Groep bovendien heeft geprocedeerd tegen het vervolgonderzoek, hangt enigszins als een donkere schaduw boven dit gesprek heen en wekt niet echt de indruk van een meewerkend bedrijf.

Dat roept de vraag op of de fa Van de Groep opnieuw een advocaat in de hand neemt indien over ruim twee weken handhaving mogelijk feitelijk aan de orde is.

Alles in aanmerking nemende, is voor de SP op grond van de signalen een ding duidelijk. Dit moet hoe dan ook stoppen, ongeacht het belang van het ontwikkelen van biogas op deze manier dat, indien dit op een verantwoorde manier kan, alle steun verdient. Dat vinden de

mensen in Spakenburg ook, maar de grens is bereikt en daarom zijn de termijnen belangrijk. Op grond van het vorenstaande, stelt de SP voor niet tot 7 oktober a.s. te wachten, maar zo spoedig mogelijk een extra MME-vergadering te wijden aan dit onderwerp en in aanwezigheid van gedeputeerde De Vries te bespreken hoe na de deadline wordt gehandhaafd om de twijfels bij de bewoners over de geloofwaardigheid in de politiek weg te nemen.

De heer De Heer merkt op dat de boodschap van de drie eerste spreker duidelijk is; de ChristenUnie heeft daarover geen vragen.

De boodschap van de vierde spreker was enigszins wollig verpakt en roept bij de ChristenUnie de volgende vragen op.

1. De brief d.d. 23 juli jl. is alleen aan GS gestuurd. Geïnformeerd wordt of het niet handig was geweest deze brief direct in afschrift aan PS te sturen.
2. De provincie heeft gevraagd of fa Van de Groep voor 23 september a.s. een plan van aanpak wil indienen. Geïnformeerd wordt of het bedrijf voornemens is dit plan voor de gevraagde datum in te dienen. Zo ja, dan is de vraag of de plaatsing van de nieuwe geurbehandelingsinstallatie het enige onderdeel is van het plan van aanpak.
3. Geïnformeerd wordt wat fa Van de Groep gaat doen met de aanbevelingen van Witteveen & Bos.
4. Geïnformeerd wordt wat fa Van de Groep gaat doen als de nieuwe geurbehandelingsinstallatie niet snel genoeg werkt.

De heer Van Wikselaar deelt mede, dat al veel vragen zijn gesteld.

Aan de heer Van Diermen vraagt spreker in hoeverre de visafval mede veroorzaker is van de geurhinder. Indien de visafval een wezenlijk onderdeel is van de oorzaak van de stankoverlast, is de vraag of de bereidheid bestaat de aanlevering van visafval te stoppen.

Mevrouw Bloemberg merkt op dat het betoog van de eerste drie sprekers duidelijk is. De PvdD is het ermee eens dat dit geen vorm van duurzaam of groen is.

Aan de heer Heinen stelt spreker de vraag of het GGD-rapport dat hij aanhaalde openbaar is en over welke gemeente dit ging.

De PvdD vindt het rapport van Witteveen & Bos duidelijk en komt op grond daarvan tot de conclusie dat er maatregelen moeten worden getroffen.

Tot slot steunt de PvdD het voorstel van de SP om dit onderwerp eerder dan 7 oktober a.s. te bespreken met gedeputeerde De Vries.

Mevrouw Hoek memoreert dat hier al ca een jaar geleden over hetzelfde is gesproken. Zij heeft het gevoel, dat er bijna niets is veranderd. Op grond van het vorenstaande en met name uit respect richting diegenen die de stankoverlast al zo lang ondervinden, steunt 50PLUS de optie het proces thans stil te leggen, maatregelen te treffen en vervolgens te testen en aan te tonen dat zonder overlast kan worden geproduceerd. Indien dat niet het geval blijkt te zijn, dan is er geen andere oplossing dan verplaatsen. De vraag is echter waar naartoe om te voorkomen dat de overlast niet wordt verplaatst.

Visafval is een onderdeel van het proces. Aan de heer Koelewijn vraagt spreker waar het visafval werd gebracht voordat fa Van de Groep er was.

De heer Graaff deelt mede dat het CDA het beeld, dat de eerste drie spreker hebben geschetst over de omvang en de ernst van de problematiek, deelt. Dat geldt eveneens voor de duidelijke oproep daar zo snel mogelijk wat aan te doen.

In de brief van GS wordt aangegeven dat fa Van de Groep tot twee keer toe niet is nagekomen een tussenrapportage aan te leveren (9 augustus en 6 september jl.). Aan de heer De Jongh wordt gevraagd naar de reden.

Richting GS informeert spreker wat de status is van de afspraken die met fa Van de Groep zijn gemaakt. De vraag is of, gezien het feit dat tot twee keer toe geen tussenrapportage is aangeleverd, nog tot 1 november a.s. moet worden gewacht op actie van fa Van de Groep, of dat dit reden is voor de provincie om in ieder geval de voorbereidingen voor handhaving in gang te zetten.

De heer Beks merkt op, dat de eerste drie inspreker duidelijke taal hebben gesproken. Er zijn al veel vragen gesteld.

Bunschoten-Spakenburg is een kleine gemeenschap. Aangegeven is, dat een ieder elkaar goed kent en de verhoudingen goed zijn. Aan de heer De Jongh wordt gevraagd of de fa Van de Groep zelf initiatieven heeft genomen om met de inwoners om de tafel te gaan zitten om te luisteren naar de klachten en met hen te bespreken hoe die zouden kunnen worden opgelost. Indien dit niet is gebeurd, is de vraag waarom niet.

De voorzitter deelt mede dat, indien het ordevoorstel van de SP wordt ondersteund, op 23 september a.s. een extra MME-vergadering zou kunnen plaatsvinden.

De heer Heinen memoreert dat al vanaf 2011 sprake is van de stankklachten. Vanaf dat moment heeft de fa Van de Groep allerlei maatregelen getroffen om het probleem op te lossen. Tot nu toe zonder resultaat. Ondanks alle investeringen is de stankoverlast nu erger dan ooit. Op grond van het vorenstaande, stelt de CAP thans voor de productie stil te leggen, de installatie aan te passen en vervolgens te testen en aan te tonen dat stankvrij kan worden geproduceerd. Daarmee wordt respect getoond richting de inwoners en een sein afgegeven dat serieus met de klachten van de inwoners, die de stankoverlast al zolang ondervinden, wordt omgegaan.

Desgevraagd door de heer E. de Vries, antwoordt spreker dat de fa Van de Groep ervan overtuigd is, dat met de nieuwe geurbehandelingsinstallatie over twee weken sprake zal zijn van een stankvrije productie. De CAP plaatst hier grote vraagtekens bij, maar staat op het standpunt dat de fa Van de Groep in deze het voordeel van de twijfel moet krijgen.

Overigens merkt spreker op dat de heer De Jongh steeds spreekt over geuren. Spreker hecht eraan dat in deze een onderscheid wordt gemaakt tussen geuren en stank.

Het GGD-rapport heeft betrekking op de biomassacentrale in Coevoerden. Deze centrale viel onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, die uiteindelijk heeft ingegrepen. Het rapport is via internet op te vragen.

Met betrekking tot de onderlinge verhoudingen licht spreker toe dat de CAP gesprekken heeft gevoerd met fa Van de Groep en een bedrijfsbezoek heeft gebracht. Via internet heeft de CAP ook de suggestie gegeven om vooral te communiceren en richting de inwoners aan te geven wat er gebeurt, hetgeen ook een keer is gebeurd.

Op de vraag van de heer Meijer hoe het uitstel van de bespreking van deze problematiek tot 7 oktober a.s. bij de inwoners zou worden ontvangen, antwoordt spreker dat dit de politiek in de eerste plaats heel ongeloofwaardig zou maken, omdat er steeds een datum wordt genoemd waar vervolgens overheen wordt gegaan. Voorts is spreker van mening dat de commissie niet de tijd heeft tot 7 oktober a.s., omdat al acties door burgers zijn aangekondigd. Spreker verwijst in deze o.a. naar alle uitingen op Facebook. Afgelopen weekend zijn de brandweer en de politie gebeld vanwege de stankoverlast.

De heer Koelewijn zet, met betrekking tot de uitkomst van Witteveen & Bos, uiteen dat de ChristenUnie Bunschoten van mening is dat sprake is van een objectieve weergave van de geuren. Bekend is dat er geuren voorkomen; dat staat ook in het rapport. Er is er echter maar een die overal bovenuit stijgt en dat is die stank. De mensen klagen over die stank, niet over die geuren. Als er over een rook- of broodgeur wordt geklaagd, gebeurt dit misschien door mensen die van buiten de dorpsgrenzen in Bunschoten-Spakenburg zijn komen wonen. Een echte Bunschoter of Spakenburger zal dat nooit doen. Wat dat betreft is het heel helder. Het visafval ging in het verleden ook naar de fa Van de Groep. Ze hadden toen alleen nog niet het vermogen om er biogas van te maken; er werd veevoeder van gemaakt. Er hebben zich in die tijd nooit klachten voorgedaan.

De heer Van Diermen bevestigt dat het afval dat de vishandelaren zelf produceren naar fa Van de Groep wordt gebracht. Overigens hoeft slechts een klein percentage visafval te worden vernietigd; in het visafval zitten o.a. grondstoffen voor veevoer, olie.

Fa Van de Groep is niet de enige afvalinzamelaar in Nederland; die zitten ook in IJmuiden en op Urk.

De geur van verrotte vis of afval is bekend. Dat is niet aan de orde. In de stank is geen vislucht te onderscheiden; het is een totaal andere geur; een onbeschrijfelijke penetrante geur. Het is de geur van het proces.

De heer De Jongh zet uiteen dat het bedrijf niet met een knop uit en aan kan worden gezet. De biogascentrale werkt met bacteriën. Als er niets meer wordt toegevoegd, gaat het systeem nog maanden door voordat het als het ware afsterft. Het kost vervolgens ook weer maanden om dat weer op te bouwen. Het proces stilleggen is in de praktijk derhalve onuitvoerbaar.

Op dit moment wordt een nieuwe geurverwerkingsinstallatie gebouwd. Het duurt nog ca twee weken voordat duidelijk is of dat werkt. In dat kader vraagt spreker zich af of de extra MME-vergadering op 23 september a.s. niet te vroeg is.

De heer Meijer begrijpt de opmerking van de heer De Jongh. De SP vindt echter dat de commissie met gedeputeerde De Vries van gedachten moet wisselen over wat de provincie gaat doen als het stankprobleem na de deadline niet blijkt te zijn opgelost. Dat is een zaak van de provincie zelf. In het kader van de geloofwaardigheid van de politiek, is de commissie dit in de visie van de SP richting de inwoners verplicht.

De heer De Jongh geeft aan zich ervan bewust te zijn dat hij niet over de orde van de vergadering van de commissie gaat. Hij had echter toch de behoefte dit naar voren te brengen. Spreker benadrukt dat Fa Van de Groep altijd heeft gedaan wat de overheid heeft gevraagd en de beste bureaus heeft ingehuurd om technische oplossingen aan te dragen. Thans is door zeer gerenommeerde en ter zake kundige adviseurs aangegeven, dat het probleem met deze – overdadige – nieuwe geurbehandelingsinstallatie uit de wereld moet zijn. Dat is de insteek. Het ‘dubbel doen wat technisch nodig is’ betreft een hele specifieke oplossing die nog niet eerder als systeem is toegepast. Spreker is er voorstander van dat proces een kans te geven en wil zich derhalve vooralsnog niet begeven in discussies van ‘als...dan’.

Desgevraagd door mevrouw Hoek, antwoordt spreker dat de dubbele omvang van de installatie niet is gericht op toekomstige verdubbeling van de capaciteit van het bedrijf.

Met betrekking tot de vraag of verplaatsing wordt verhaald op de provincie, memoreert spreker zijn voorstel ten aanzien van een Taskforce. Fa Van de Groep is een bijzonder bedrijf. Bij verplaatsing hebben zowel gemeente als provincie een rol. Dat kan een financiële rol zijn, maar in ieder geval een ruimtelijke rol. Dat zou in de Taskforce moeten worden opgepakt.

Met het idee van de Taskforce wordt geen uitstel voorgestaan. Fa Van de Groep deelt de mening dat nu zo snel mogelijk moet worden gehandeld. Fa Van de Groep wil echter wel naar

de toekomst toe voor eens en voor altijd van het probleem af. Dat kan alleen indien bedrijf en de verschillende overheden in deze met elkaar optrekken.

Het is spreker niet bekend of Witteveen & Bos met de formulering fase 2 van het onderzoek hebben willen binnenhalen. Het is niet aan hem om te oordelen over een rapport dat niet in opdracht van fa Van de Groep is opgesteld.

Spreker sluit niet uit dat hij het rapport van Witteveen & Bos anders interpreteert dan de PvdA.

Er is een plek waar het bedrijf naartoe zou kunnen worden verplaatst. Spreker wil echter niet vooruitlopen op dat proces. Het is in ieder geval een plek waar het bedrijf in theorie geen hinder meer kan veroorzaken, ongeacht wat voor hinder.

Desgevraagd door de heer E. de Vries, antwoordt spreker dat de kosten van verplaatsing nog niet bekend zijn. Daarop wordt op dit moment gerekend. Daarbij speelt een aantal aspecten een rol, waarvoor o.a. informatie nodig is van zowel de lokale- als de provinciale overheid. Vandaar het voorstel om tot een Taskforce te komen.

Met betrekking tot de juridische gang, hecht spreker eraan toe te lichten dat de rechter heeft vastgesteld, dat fa Van de Groep binnen de vergunning werkt, m.a.w. datgene dat de provincie voorstond kon niet worden uitgevoerd.

De heer Meijer zet uiteen te hebben willen aangeven dat de juridische stappen niet stroken met het beeld dat de heer De Jongh ter vergadering schetst van een meewerkende, gezagsgetrouwe onderneming. Die houding baart de SP zorgen.

De heer De Jongh merkt op de mening van de SP niet te delen. In een overleg op ambtelijk niveau heeft de fa Van de Groep aangegeven niet voor de rechter te willen komen. De bereidheid was aanwezig een nader geuronderzoek uit te voeren, conform de aanbeveling van Witteveen & Bos en daartoe was de opdracht ook al verstrekt. Van provinciale zijde werd vervolgens aangegeven dat niet zou worden afgezien van het principe van handhaving onder dwangsom. Naar aanleiding daarvan heeft fa Van de Groep pas aangekondigd juridische stappen te ondernemen, omdat dit niet rechtvaardig werd geacht.

Het vorenstaande heeft geleid tot vertraging van de tussenrapportages, waaraan overigens op dit moment wordt gewerkt.

De datum van 1 november a.s. is afgesproken. Het programma van eisen groeit naar die datum toe. Er is een aantal eisen door de provincie gesteld. Fa Van de Groep stelt zich voor het plan van aanpak in de Taskforcesfeer op te pakken. Indien dat niet kan, heeft fa Van de Groep er ook geen moeite mee als dit 1 : 1 gebeurt.

Voor wat betreft de grondstoffen, is er ook sprake van een enorme toestroom vanuit de levensmiddelenindustrie, die niets met vis te maken heeft. Die worden allemaal daar verwerkt. Fa Van de Groep is het grootste bedrijf op dit gebied in Nederland en is een belangrijke schakel in de verwerking van voedselresten. Het bedrijf wil dat blijven en wil derhalve ook de maatregelen treffen.

Spreker bestrijdt dat er geen sprake is van groen gas. Hij onderschrijft echter dat dit niet mag leiden tot overlast bij anderen.

Het bedrijf is met enige regelmaat opengesteld voor belangstellenden. Fa Van de Groep is erg open te benaderen. Wat wel een punt is, dat spreker zeker met de heer Van de Groep zal bespreken, is dat in de ene persoon van nature wat makkelijker communiceert dan de andere persoon.

Desgevraagd door de heer Beks, antwoordt spreker, dat mensen die klachten hebben worden uitgenodigd om alles te komen bekijken. Er is sprake van een open houding richting de klagers. Er wordt door fa Van de Groep echter niet zoiets als periodieke open bijeenkomsten georganiseerd. Hij zegt echter toe de suggestie van GroenLinks mee te zullen nemen.

Tot slot hecht spreker eraan zich aan te sluiten bij de waarschuwing van de heer Heinen. Vorige week is door een persoon aan de poort van Fa Van de Groep een doodsb bedreiging geuit richting de Directie. Dat kan niet.

De voorzitter merkt op dat de commissie daarover niet met hem van mening verschilt. De heer De Jongh benadrukt dat een ieder moet trachten het in een zakelijke sfeer te houden. In hun uitingen moeten de fa Van de Groep, maar ook de commissie en de provincie als zodanig daaraan bijdragen.

De voorzitter bedankt de vier inspreker voor hun komst en inbreng. Hij stelt vervolgens voor de suggestie van de SP over te nemen en een extra MME-vergadering te beleggen op maandag 23 september a.s. om 16.30 uur.

De heer Ubaghs deelt mede dat de vertegenwoordiging van de PVV op deze datum niet aanwezig kan zijn. De heer Fastl deelt mede dat een en ander voor GroenLinks wel duidelijk is en een extra vergadering derhalve in principe niet nodig wordt geacht. In zijn visie kan worden vastgesteld dat vanuit de commissie aan gedeputeerde De Vries de boodschap wordt overgebracht het bedrijf thans stil te leggen tot de problematiek is opgelost.

50PLUS en de PVV sluiten zich aan bij het voorstel van GroenLinks.

Het CDA, de PvdD, de SGP, de ChristenUnie, de PvdA, D66 en de VVD steunen het voorstel van de SP.

De voorzitter stelt vast dat de meerderheid het voorstel van de SP steunt, op grond waarvan een extra MME-vergadering zal worden georganiseerd op 23 september a.s. Nadere informatie volgt zo spoedig mogelijk via de mail.

Gedeputeerde Van Lunteren merkt op dat een aantal fracties nogal stellige politieke uitspraken heeft gedaan. Om te voorkomen dat daarover verkeerde conclusies worden getrokken in de media, resumeert spreker dat het inhoudelijke debat op 23 september a.s. in aanwezigheid van gedeputeerde De Vries wordt gevoerd. Op dat moment zullen ook de juridische implicaties van een en ander aan de orde komen.

Op basis van voornoemd debat, komt de commissie vervolgens tot een uitspraak. Dat betekent dat de fracties, die daarop in deze vergadering een voorschot hebben genomen, dit vasthouden tot 23 september a.s. en zij kennis hebben kunnen nemen van alle relevante informatie.

De voorzitter bevestigt het vorenstaande en merkt ten overvloede op dat in de commissie in principe nooit besluiten worden genomen. Hij rondt vervolgens de discussie af met de conclusie dat over dit onderwerp verder zal worden gesproken in de extra vergadering op 23 september a.s.

8. Statenbrief vaststelling EU-actieplan omgevingslawaai provinciale wegen 2013-2018

De voorzitter memoreert dat de behandeling van dit onderwerp, in verband met de afwezigheid van gedeputeerde De Vries, is verschoven naar de volgende vergadering.

9. Statenvoorstel strategische agenda Economic Board Utrecht

De heer De Heer spreekt zijn waardering uit voor het voorliggende stuk. De ChristenUnie kan zich vinden in de daarin gestelde prioriteiten ten aanzien van de thema's gezond leven, groene

economie, diensten innovatie; dit geldt eveneens voor de passages over de relatie van de topsectoren en alle andere economische sectoren.

De ChristenUnie kan zich echter niet voorstellen dat de inhoud van het voorliggende stuk een door de provincie zelf opgesteld actieplan op basis van de Economische Visie geheel overlapt. De vraag is of er niet een elfde en twaalfde actie denkbaar in aanvulling op de lijst van de Economic Board. Ter toelichting vestigt spreker de aandacht op de passage over de innovatieve concessieverlening. De Economic Board heeft een aantal bespiegelingen over de verschillende rollen die zij kan spelen. De provincie speelt echter ook allerlei rollen. De ChristenUnie kan zich niet voorstellen dat hetgeen de Economic Board voorstaat op het gebied van de innovatieve concessieverlening geheel overlapt met wat de provincie belangrijk vindt, gezien haar rollen.

De heer Peters deelt mede dat D66 zich aansluit bij de waarderende woorden. D66 acht dit de goede weg om op te gaan en heeft hierin veel vertrouwen.

De strategische agenda lijkt sterk te overlappen met het eigen plan van de provincie. D66 mist echter de creatieve industrie, die de provincie wel benadrukt in de eigen Economische Visie. Geïnformeerd wordt hoe ervoor wordt gezorgd dat dit niet ondersneeuwt in de diensten innovatie.

De heer Ijssennagger memoreert dat de PVV niet direct een tegenstander was van de Economic Board. De PVV heeft het een kans willen geven, maar constateert thans dat het erg tegenvalt. Het is een wollig verhaal, waarin concrete actiepunten worden gemist. Daarnaast vreest de PVV dat, met het focussen op een paar specifieke onderwerpen, mogelijke kansen daarbuiten worden gemist.

Desgevraagd door de heer Peters, antwoordt spreker dat de PVV onderschrijft dat er moet worden gedaan waar men goed in is. Spreker betoogt dat, door alleen daarop te focussen, mogelijke kansen die zich op andere gebieden voordoen worden gemist. De PVV is er voorstander van ook die kansen te grijpen.

Samenvattend pleit de PVV voor meer concrete actiepunten en het zich niet beperken tot een paar gebieden; dit is in de visie van de PVV mogelijk indien bredere actiepunten worden geformuleerd.

De heer Konings deelt mede dat de VVD een van de sterke kanten van het voorliggende stuk vindt, dat er geen sprake is van overlap in negatieve zin maar van intensivering. Er wordt aangesloten bij de Economische Visie, waardoor de provincie gedwongen wordt zich te focussen op die onderwerpen die de provincie belangrijk acht.

De VVD is van mening dat sprake is van een concreet stuk. In de uitwerking van de agenda staat een aantal concrete voorbeelden van hoe de Economic Board aan de slag gaat.

De VVD spreekt waardering uit voor het voorliggende stuk en kan zich daarin volledig vinden.

De heer Meijer merkt op dat, naast aanneming van de motie, een van de redenen dat de SP de instelling van de Economic Board heeft gesteund is dat de Economic Board zich zou inspannen voor de maakindustrie; kleine bedrijven en mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Bovendien zouden er allerlei verbindingen worden gelegd met andere regio's met goede praktijkervaring en, in samenwerking daarmee, een gecoördineerde aanpak worden bevorderd. Volgens de SP is die ambitie in het voorliggende stuk weggezaakt. De SP wil concrete resultaten.

Uit een onlangs verschenen rapportage blijkt dat de Economic Board zich een taak toe-eigent op het gebied van de WMO; dat richt zich met name op initiatieven in de richting van

gemeenten. Tijdens een presentatie heeft de SP hierover al een keer vragen gesteld en daarop een antwoord gekregen, maar voor de SP blijft de vraag hoe dit politiek zit. Gemeenten moeten thans onder zware bezuinigingen vorm en inhoud geven aan WMO-verstrekingen. De Economic Board wil daar iets mee; de SP vraagt zich af wat zij zich hierbij moet voorstellen.

De heer Fastl spreekt zijn waardering uit voor het voorliggende stuk. GroenLinks kan zich vinden in de daarin opgenomen doelen. Er staan veel partners in, waarvan de provincie er een is. De vraag is wat concreet vanuit de provincie wordt gedaan om deze doelen mede te ondersteunen.

Mevrouw Nap zet uiteen dat een van de redenen dat het CDA heeft ingestemd met de Economic Board is dat meer waarde wordt gehecht aan een stevige investering in een samenhangend geheel van projecten dan in allerlei losse projecten op basis van de Economische Visie, waarvan in de visie van het CDA tot nu toe sprake was. Het CDA heeft nu meer het gevoel dat er een visie aan ten grondslag ligt, hetgeen een goede zaak wordt geacht.

Het CDA steunt de visie in het voorliggende stuk en de actielijnen die daaruit voortvloeien. Het is geschreven vanuit wat mensen willen afnemen van de bedrijven en wat dat voor de economie betekent. Het is vernieuwend, hetgeen het CDA verheugt.

Het CDA betreurt echter dat het nog niet echt concreet wordt. Er worden wel wat voorbeelden genoemd. Het CDA ziet deze graag smarter geformuleerd, in de zin van wat de provincie ermee wil bereiken, gaat bereiken en hoeveel dat feitelijk gaat kosten. Op basis daarvan, kan over een jaar in een tussenrapportage worden bekeken of hetgeen werd voorgestaan is bereikt of wellicht op onderdelen een bijstelling nodig is.

Het CDA is zich er echter van bewust dat thans een visie wordt neergelegd en afgewacht moet worden wat hiervan concreet wordt uitgevoerd. Het CDA gaat er vanuit dat de tussenrapportages in ieder geval smart worden opgesteld en dat daarin een aantal concrete ijkpunten staat, op basis waarvan al dan geen bijstelling plaatsvindt.

De heer Essoussi memoreert de presentatie over de EBU voor het zomerreces. Die was helder voor wat betreft de toekomstige rol van de EBU. Thans wordt steeds meer aangekomen op het punt van de praktische uitvoering van de EBU. In dat kader sluit de PvdA zich aan bij de opmerking van de PVV en het CDA over de smartheid.

Ten aanzien van de financiën, merkt spreker op dat er tot 2020 € 17 mln beschikbaar is. Dit bedrag zal in zijn geheel in de vorm van cofinanciering wordt besteed. Geïnformeerd wordt of een deel beschikbaar blijft om vanuit de provinciale ambities zaken mogelijk te maken of dat alleen aansluiting wordt gezocht bij zaken die passen binnen EFRO-gelden en Europese kaders. De PvdA kan zich voorstellen dat er projecten zijn met een regionaal maatschappelijk belang die niet binnen die Europese kaders passen. Voorts wordt geïnformeerd of de provincie nog enige zeggenschap heeft over die € 17 mln, of dat ze die zeggenschap kwijt is zodra is bepaald dat de EBU alle beoordelingen gaat doen.

De supportorganisatie kost € 3 ton per jaar; dat is zeven jaar lang ca € 2,1 mln. De PvdA kijkt in deze vooral naar de kosten in verhouding tot de taken van die organisatie. Er wordt gesproken over benchmarken, organiseren van kennis en ontmoetingen. Gezien de leden van de Board (w.o. BAM Groep, Friesland Campina, KvK, Triodosbank) is de PvdA van mening dat die kracht in de markt er al is en moet worden benut. De PvdA vraagt zich derhalve af waarom daaromheen nog een organisatie van € 3 ton moet worden neergezet.

Met betrekking tot de maatschappelijke rol van de EBU mist de PvdA de concreetheid. Er wordt gesproken over het omzetten van maatschappelijke uitdagingen in economische kansen. PS en GS zijn maatschappelijke vertegenwoordigers en geen Economische Boardleden.

Geïnfomeerd wordt welke maatschappelijke uitdagingen de provincie de EBU meegeeft; de vraag is wat de werkloze timmerman of de opdrachtloze ZZP-er aan de EBU heeft.

Geïnfomeerd wordt waarom de provincie dit niet concreet maakt door te benoemen voor welke uitdagingen een oplossing wordt gezocht, al dan niet in economische zin. De provincie zou een kader of een programma van wensen kunnen meegeven, zoals dat ook wordt gedaan bij aanbestedingen.

Er wordt natuurlijk uitgegaan van de provinciale basis. Dat zijn de speerpunten innovatie en creativiteit. Geïnfomeerd wordt welke return of investment daarvoor wordt gevraagd. De PvdA denkt hierbij vooral aan werkgelegenheid, waarover niks in het stuk staat.

In het stuk wordt veel verwezen naar EFRO-gelden. Aangegeven wordt dat één Utrechtse euro gemiddeld vier Europese euro's oplevert. Een van de belangrijkste EFRO-doelstellingen is echter wel regionale werkgelegenheid, creatie en behoud van banen door duurzame investeringen. Dat mist de PvdA. Geïnfomeerd wordt waarom de provincie niet eist dat de investeringen leiden tot duurzame werkgelegenheid. Dat zou vorm gegeven kunnen worden binnen die zaken die de provincie belangrijk vindt, zoals gezond leven, groene economie, technologie en diensteninnovatie. Dat past ook in het licht van de moties die zijn aangenomen, zowel die bij de Economische Visie als bij het Economische Beleidsplan voor de EBU.

De heer Fastl steunt het betoog van de PvdA, maar proeft daarin een tegenstrijdigheid.

Enerzijds wordt gevraagd of het wel nodig is om een supportorganisatie op te tuigen van € 3 ton, terwijl anderzijds wordt verzocht om die supportorganisatie verder uit te breiden. De vraag is welke kant de PvdA op wil.

De heer Essousi licht toe dat het aan het eind van zijn betoog met name gaat om de vraag wat de provincie concreet aan de EBU kan meegeven als het gaat om de maatschappelijke rol van de EBU. Ten aanzien van de € 3 ton, is de vraag van de PvdA of een supportorganisatie wel nodig is, gezien de leden die deel uitmaken van de Board.

Het een sluit het ander niet uit.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS zich in grote lijnen kan aansluiten bij het betoog van de PvdA.

50PLUS mist in het voorliggende stuk de maatschappelijke rol en het sociale aspect, bv. als het gaat om de werkloosheid, w.o. jeugdwerkloosheid en de werkloosheid onder ouderen.

50PLUS krijgt de indruk dat het stuk met name is geschreven voor hoogopgeleiden.

Zij vraagt aandacht voor de overige groeperingen.

Gedeputeerde Van Lunteren hecht er in de eerste plaats aan op te merken dat GS dit Statenvoorstel niet aan PS hadden hoeven sturen. Destijds is het besluit genomen en aan GS de opdracht meegegeven ervoor te zorgen dat een en ander zou worden uitgewerkt. Op grond van het feit dat dergelijke stukken kaderstelling bevatten, heeft hij ervoor gekozen PS een Statenvoorstel voor te leggen om daarover het gesprek met elkaar te kunnen voeren.

In meerderheid wordt aangegeven, dat in het voorliggende stuk de concreetheid wordt gemist. Dat is nu echter juist datgene dat niet met de EBU werd voorgestaan. Voorgestaan wordt dat bedrijven met initiatieven van onderaf komen.

Het eerste mogelijke project op deze manier is het project Growing Games. Daarbij komt € 5 ton cofinanciering vanuit de provincie en € 30 mln vanuit het bedrijfsleven. Private investeerders hebben aangegeven dat, indien de provincie de ondernemers en de kracht neerzetten om zelf te komen met de nodige ontwikkelingen, het bedrijfsleven bereid is om daarin € 30 mln te investeren. Op grond daarvan heeft een andere partij de bereidheid uitgesproken daarin € 8 mln te investeren, waarmee het fonds op € 38 mln staat.

Dat is hetgeen wordt voorgestaan. Indien van te voren bij de provincie was bedacht om een fonds voor de gaming op te zetten, was het fonds er op deze manier nooit gekomen. Met deze manier van werken wordt een perspectief neergezet waar men naartoe wil en daarmee worden andere partijen zoveel mogelijk uitgedaagd om dat te doen.

De zorg springt daarop in, maar ook vanuit Defensie is bv. aangegeven dat jaarlijks ca € 7 mln buiten Nederland wordt uitgegeven aan gaming. Men wil bekijken of dat werk niet binnen Nederland kan worden weggezet. Dat zijn die banen; niet alleen hoogopgeleide banen, maar juist ook MBO-banen. Dit voorbeeld laat zien dat het werkt. Partijen komen hierop af, omdat het spannend wordt gevonden. Het is redelijk uniek. De enige andere plek waar op deze manier wordt gewerkt is Brainport Eindhoven. Daar heeft het veel langer geduurd voordat deze stap werd gezet. Daarvan heeft de provincie proberen te leren.

Spreker heeft onlangs een bezoek gebracht aan Brainport, waarbij hij de vraag heeft gesteld of de provincie de supportorganisatie wel zou moeten financieren. Van Gijzel heeft hem ervan overtuigd dat met een supportorganisatie veel makkelijker een commitment kan worden gevraagd aan de bedrijven om in natura te leveren.

Omdat de provincie de bereidheid toont om deze beweging te maken, komt de Universiteit over de brug met haar R&D-budgetten; Friesland Campina heeft aangegeven vanuit die invalshoek met de provincie te willen gaan denken. Die middelen komen los, omdat niet aan de voorkant alles exact wordt dichtgetimmerd; daarmee is er veel meer privaat geld beschikbaar dan de provincie zelf zou kunnen inzetten.

Terecht wordt de vraag gesteld hoe de rol van de provincie wordt verankerd. Voorkomen moet worden dat het zicht op de Economic Board geheel verloren gaat. Dat is de reden dat spreker er voorstander van is dit onderwerp jaarlijks te agenderen. Daarvoor is o.a. de supportorganisatie nodig, omdat geen bedrijf zal betalen voor het bijwonen van alle vergaderingen.

Met betrekking tot de maatschappelijke opgave, merkt spreker op dat de werkloosheid niet een opgave an sich is. De insteek is waardecreatie met banen als gevolg. Vanuit die insteek wordt gekeken naar sectoren zoals zorg en onderwijs en wordt getracht de maatschappelijke opgave om te buigen naar economische kansen. Als de economische groei wordt geraakt, de innovatiekracht wordt gebundeld en de middelen worden ingezet, waardoor de regio krachtig wordt, met werkgelegenheid als gevolg. Daarbij gaat het om werkgelegenheid in de volle breedte van de arbeidsmarkt. Dat moge blijken uit het feit dat de MBO-incubator het eerste project was. Dit zijn opgaven die nadrukkelijk steeds op die manier worden besproken. Het verheugt spreker derhalve te zien dat juist die kleine bedrijven om de Board heen zitten.

Gezocht wordt naar mogelijkheden die bedrijven aangesloten te krijgen om ook die ideeën op tafel te krijgen.

De heer Meijer merkt op dat de MBO-incubator en mensen in een kansarme positie, laag opgeleid, zonder werk niet helemaal hetzelfde is. Het gaat spreker om dat verschil.

Gedeputeerde Van Lunteren denkt dat de bedrijven nodig zijn om de banen te krijgen, terwijl de SP verzoekt ervoor te zorgen dat de banen er komen. De provincie is niet staat om een baan te creëren, maar kan wel een initiatief dat voorbij komt steunen. Hij wijst in deze op het idee van de Kredietunie. Dat zijn MKB-bedrijven die met elkaar een goed idee hebben over crowdfunding, die relatief weinig middelen nodig hebben. Dergelijke ideeën kan spreker niet van tevoren concreet maken in een plan als het voorliggende, omdat de reguliere besluitvormingsprocedure veel te lang duurt. Op grond hiervan, is ervoor gekozen een aantal programmalijnen neer te zetten, waarin helder wordt gemaakt wat de ideeën zijn waarlangs wat zou kunnen worden gedaan en snelheid kan worden gemaakt om te acteren.

De heer Meijer onderschrijft dat er zonder bedrijven geen banen zijn. De SP verwacht echter van al deze inspanningen, middelen en betrokkenheid een extra inspanning qua selectie van soorten van bedrijven en markten die met name voordeel bieden aan diegenen met een lager

inkomen die werk nodig hebben. Spreker is met name benieuwd hoe die extra inspanning zichtbaar wordt. De MBO-incubator is zeker geen slecht voorstel, maar dat is niet datgene waaraan uit sociaal oogpunt primair behoefte is.

Gedeputeerde Van Lunteren geeft aan dat de laaggeschoolde arbeid in de serviceverlenende bedrijven zit. Die worden alleen bereikt als de bovenkant van de arbeidsmarkt groeit, omdat er dan behoefte ontstaat aan serviceverlening.

Het eigen en Europese geld bij elkaar is veel, maar in feite slechts een druppel op de gloeiende plaat. Wat getracht wordt, is zoveel mogelijk van dat geld te vermenigvuldigen, waarbij spreker nogmaals verwijst naar het project Growing Games waarin de provincie voor € 5 ton cofinanciert en vanuit het bedrijfsleven € 38 mln wordt losgetrokken om in de economie te investeren. Naar dergelijke projecten is de provincie op zoek.

De heer Meijer merkt op dat de spin-off-gedachte altijd een discussiepunt blijft. Spreker bestrijdt een aantal beweringen niet, maar het is niet zo dat iedere inspanning aan de bovenkant automatisch leidt tot opvolgende activiteiten. Daar kan soms best een zetje worden gegeven, ook bij selecties van partijen waarmee wordt gewerkt. De SP hoopt in deze ooit een nog wat steviger geluid te horen van deze gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Lunteren is van mening dat de SP en hij in grote lijnen niet van mening verschillen over dit thema. Nagenoeg alle bedrijven zijn bezig met de onderkant van de arbeidsmarkt, omdat zij daar een maatschappelijk probleem erkennen waarvoor zij ook een verantwoordelijkheid voelen. Spreker heeft aangegeven dat de provincie niet in staat is te bedenken hoe de problemen aan de onderkant van de arbeidsmarkt moeten worden opgelost. Die ideeën moeten elders vandaan komen. Hij moet dan wel een richtlijn meekrijgen waarlangs hij dat kan uitzoeken en dat is hetgeen dat voorligt. Spreker hecht eraan die lijn met elkaar vast te stellen, een afspraak te maken hoe daarover wordt gerapporteerd en na een bepaalde periode wordt geëvalueerd of datgene dat is bedacht uitkomt in de vorm van initiatieven.

Naar aanleiding van een desbetreffend voorstel van mevrouw Hoek, zet spreker uiteen dat hij juist wil voorkomen dat de provincie gaat bedenken hoe de lager opgeleiden aan werk kunnen worden geholpen, omdat zij dit probleem niet kan oplossen. De gedachte van de Board is dit te vragen aan de samenwerkende overheid, kennisinstellingen en marktpartijen. Spreker verwacht dat dit kansrijker is dan de wijze waarop tot nu toe werd gewerkt.

Er moet een kader worden gesteld, zodat spreker weet waarbinnen hij kan opereren. In principe kunnen geen acties worden gemist, vanwege het feit dat de initiatieven van onderop moeten komen. Deze zouden worden gemist indien een en ander zou zijn dichtgetimmerd en daarbij een projectenlijst zou zijn gevoegd. Dan zou het heel concreet zijn geweest en zou een discussie worden gevoerd over welke projecten al dan niet. Het is een andere manier van werken, waarvan veel wordt verwacht.

In de WMO zit een heleboel uitdagingen voor gemeenten. De Board gaat met behulp van de supportorganisatie bekijken of daaruit gezamenlijk met de gemeenten projecten kunnen worden opgepakt en of daarbij marktpartijen kunnen worden gevonden die daarvoor een slimme en efficiënte oplossing zien. Daarbij wordt aan de ene kant getracht het probleem voor minder geld op te lossen en aan de andere kant werkgelegenheid gecreëerd omdat dit in een vorm wordt gegoten die mensen aan het werk houdt. Het gaat om nieuwe oplossingen voor oude problemen.

In principe wordt aan de voorkant aangegeven dat de ruimte voor de middelen er is. Door een evaluatie in te bouwen, wordt bekeken of eruit is gekomen wat was bedacht. De Staten kunnen op een bepaald moment altijd aangeven dat er niet is uitgekomen wat zij ervan verwachtten. Hij is er geen voorstander van er tussentijdse schuiven in te brengen, omdat daarmee de innovatiekracht en creativiteit eruit wordt gehaald.

Het punt van de return of investment acht spreker terecht. Dat is ook een punt waarover hij in discussie is met de Board. Spreker denkt dat het nu nog te vroeg is om daarbij heel helder wat aan te geven. Hij heeft wel aangegeven dit bij elk voorstel te willen zien. Spreker staat op het standpunt dat in de loop van de tijd in deze wel tot scherpere kaders moet worden gekomen in de vorm van het formuleren van een ambitie.

Het afgelopen jaar is met name gewerkt aan de Agenda en de zorg voor eerste aansprekende projecten; dat is geslaagd. De volgende slag is, dat zich op een gegeven moment een tool ontwikkelt. Overigens heeft het Ministerie van EZ aangegeven daaraan te willen meewerken.

De voorzitter informeert of het voorliggende stuk als sterstuk naar de statenvergadering kan worden doorgeleid.

Hij stelt vast dat de commissie hiermee instemt, met uitzondering van de PvdA, die een voorbehoud maakt in verband met terugkoppeling van de behandeling van dit onderwerp naar de fractie.

10. Statenbrief Jaarrekening 2012 van de NV Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

De heer Peters constateert op basis van het voorliggende stuk, dat er in 2012 in feite niks is gebeurd. Overigens acht D66 september 2013 een erg laat tijdstip voor een Jaarrekening over 2012.

Geïnformeerd wordt hoe de jaarlijkse kosten van de provincie ad € 4 ton zich verhouden tot de investeringen die worden gedaan.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat de OMU in lijn loopt met de afspraken die zijn gemaakt. De prognose aan de voorkant was dat 2012 met name jaar zou zijn van zaaien en pas in 2013 zou kunnen worden begonnen met oogsten. Zichtbaar is dat het gaat lopen. Zo is dit jaar sprake van de investering van de Prodentfabriek.

Afgesproken is dat de kosten in ieder geval niet verder oplopen. Een deel van de kosten wordt afgedekt via regelingen. Als aandeelhouder is door de provincie aangegeven dat de OMU meer op de ontwikkeling van projecten moet gaan zitten en minder op de contacten met de gemeenten; dat is een aangelegenheid van de provincie waarvoor zij ook subsidieregelingen heeft. De RvC heeft dit ook als zodanig bij de directie onder de aandacht gebracht en zal hierover binnenkort terugkoppelen. Zodra hij daarover wat meer duidelijkheid heeft, zal hij de commissie hierover informeren.

Spreker kan zich overigens voorstellen dat te zijner tijd in een wat meer informele sessie met elkaar van gedachten wordt gewisseld over de OMU.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken en de voorliggende brief voor kennisgeving wordt aangenomen.

11. Rondje OV-zaken op verzoek van de SP dhr. Meijer en PvdA dhr. De Vries

Nachtbusdiensten naar Amersfoort en Utrecht

De voorzitter deelt mede, dat zich hiervoor een inspreker heeft aangemeld, die hij vervolgens eerst het woord geeft.

De inspreektekst van de heer Suna, fractievoorzitter PvdA te Soest, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

Mevrouw Bloemberg informeert naar het aantal respondenten van de enquête.

De heer IJssennagger informeert of een getal kan worden genoemd bij het aantal jongeren dat eventueel van de nachtverbinding gebruik gaan maken vanuit Amersfoort naar Soest en vanuit Utrecht naar Soest.

De heer E. de Vries acht het voor de leefbaarheid van belang dat jongeren zich ook prettig voelen in Soest, omdat ze anders allemaal naar de grote stad trekken en de dorpen leeglopen. In het nieuwe Mobiliteitsplan worden 8 personen in een bus als minimum gezien; bij een aantal van minder dan 8 wordt de lijn opgeheven. Geïnformeerd wordt of er in de nacht per uur meer dan 8 jongeren zijn die op en neer van Amersfoort naar Soest willen reizen.

De heer Suna antwoordt dat sprake was van 256 respondenten. De vragen zijn opgesteld door de politici zelf en gingen over allerlei onderwerpen die te maken hebben met de bestuurlijke kant van de politiek.

Indien er een oplossing is richting Amersfoort, in de wetenschap dat er een treinverbinding is vanuit Utrecht naar Amersfoort, zou het probleem vanuit Utrecht naar Soest ook zijn opgelost. De bus zou 's nachts niet ieder uur behoeven te rijden. Het gaat erom dat er in de nacht in ieder geval 2 – 3 momenten zijn waarop de jongeren heen of terug kunnen. Van de respondenten hebben ca 61 aangegeven daaraan behoefte te hebben. Vooral in het weekend bestaat de behoefte.

De heer Beks informeert of al is bekeken of de oplossing kan worden gevonden in de sfeer van een Taxibus.

De heer Suna antwoordt dat in dat geval moet worden geprobeerd vele jongeren bij elkaar zien te krijgen. In het geval van een OV-verbinding weet iedereen op welk tijdstip die precies rijdt. Dat is toch anders dan in het geval van een Taxibus. Een Taxibusje is over het algemeen ook duurder dan een OV-verbinding.

Spreeker staat op het standpunt dat het de verantwoordelijkheid van de gemeente is om daaraan meer aandacht te besteden. De jongere raadsleden zullen dat ook zeker aan de orde stellen.

De heer Hoefnagels meent dat Soesterberg al een nachtverbinding heeft met Utrecht en/of Amersfoort. Geïnformeerd wordt hoe daarvan gebruik wordt gemaakt en of al over is nagedacht of die lijn wellicht kan worden omgelegd.

De heer Van Vugt licht toe dat de woonkern Soesterberg 's nachts niet is verbonden met Soest. Wellicht is het mogelijk om de bestaande nachtverbinding wat om te laten rijden. Dat zou in feite de meest efficiënte oplossing kunnen zijn en daarmee zouden de jonge politici ook heel tevreden zijn. Dit zou wel in de lijn liggen van de resultaten van de enquête.

Gedeputeerde Van Lunteren spreekt in de eerste plaats zijn waardering uit voor het feit dat de insprekers op deze manier politiek actief zijn. Het is belangrijk dat alle lagen van de samenleving worden geraakt.

In algemene zin merkt spreker op dat er veel vraag is op het gebied van OV en de provincie slechts over beperkte middelen beschikt. Er moeten keuzes worden gemaakt, Daarin staat de provincie voor het dilemma om bv. een vraag over de bereikbaarheid van een ziekenhuis af te wegen tegenover een vraag om een nachtverbinding.

Hij stelt voor dat de insprekers in de eerste plaats met de betrokken provinciale ambtenaren verkennen of de nachtverbinding Soesterberg zonder kosten is om te leggen.

Indien dat het geval is, heeft de provincie daar geen principiële bezwaren tegen en moet worden bekeken of dit met ingang van 2014 kan worden gerealiseerd.

Indien deze optie niet mogelijk is, kan hij op voorhand aangegeven dat een oplossing via het OV lastig wordt. Hij wijst er in deze op hoe moeilijk het al is geweest om Amersfoort op Nachtnet te krijgen.

Spreker kan wel vanuit de ambtelijke organisatie mee laten denken over een particuliere oplossing via taxi's. De provincie heeft daar ervaring mee. In dat geval zal wel bekeken moeten worden of voor wat betreft de kosten draagvlak kan worden gekregen bij de jongeren wellicht in combinatie met de gemeente; de provincie kan dit niet financieren.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken. Hij bedankt de sprekers voor hun komst en inbreng.

OV-bediening Meander-ziekenhuis op verzoek van de SP

De heer Meijer vestigt de aandacht op de verbinding Leusden/Achterveld – Meander Ziekenhuis. Hij memoreert dat in het memo van enkele maanden geleden sprake was van een zorgwekkend perspectief, omdat het OV in het toch al niet optimaal bereikbare Leusden niet zou verbeteren; grote zorgen, met name ook over de positie van Achterveld, dat voornamelijk op de Regiotaxi aangewezen zou worden. De recente geschiedenis is bekend; de motie van D66, die ook de SP heeft gesteund. Op dit moment is duidelijk dat de daarin opgedragen oplossing op die manier kennelijk niet kan worden uitgevoerd. De SP Leusden heeft de afgelopen maanden aan de inwoners in Leusden/Achterveld gevraagd hoe ze tegen dit probleem aankijken en wil daarover thans inspreken.

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de spreker, woordvoerder namens de SP Leusden.

De heer Welter deelt mede dat de afvaardiging van de SP Leusden aanwezig is om de uitkomst aan te bieden van de enquête onder de inwoners van Achterveld. De SP Leusden maakt zich ernstig zorgen over de realisering van het rechtstreekse busvervoer vanuit Leusden, Stoutenburg en Achterveld naar het nieuwe Meander Ziekenhuis aan de Maatweg in Amersfoort. Uit het onderzoek blijkt dat het nieuwe ziekenhuis, zoals het er nu uitziet, voor bewoners uit met name Achterveld en Stoutenburg nagenoeg onbereikbaar wordt.

Op de vraag in de enquête 'hoe de inwoners in Achterveld het openbaar vervoer in algemene zin ervaren' antwoordt 70% hierover uitermate ontevreden te zijn. Als het openbaar vervoer deugdelijk zou zijn, zou zeker 55% van de mensen die de SP Leusden heeft gesproken (60 huishoudens) daarvan gebruik willen maken.

De buurtbus, met de beperkte tijden die daaraan zijn verbonden, functioneert niet, waardoor de inwoners in Achterveld eerder de auto nemen dan gebruik maken van het openbaar vervoer.

90% Van de geïnterviewden achten het noodzakelijk dat er een rechtstreekse verbinding komt met het nieuwe ziekenhuis. De SP Leusden staat op het standpunt dat het nieuwe ziekenhuis niet alleen voor de inwoners van Leusden (Centrum en Zuid) maar ook voor deze inwoners, die onderdeel uitmaken van de gemeenschap, bereikbaar moet zijn. In de huidige situatie moet de Buurtbus worden genomen naar Leusden waar vervolgens 20 minuten moet worden gewacht op de aansluiting naar de stad Amersfoort. In het geval van het nieuwe ziekenhuis wordt de reistijd langer, omdat in Amersfoort waarschijnlijk nog een keer moet worden overstapt om bij het nieuwe ziekenhuis te komen. De SP Leusden acht dit onaanvaardbaar. De Regiotaxi kan niet in die behoefte voorzien.

Het is bekend dat de fracties in de Leusder raad en B&W hebben aangegeven, dat er geen geld beschikbaar kan worden gesteld voor het vervoer vanuit Leusden. Dat is gebaseerd op aannames van Connexxion over het aantal mensen dat gebruik zal maken van het vervoer naar

het ziekenhuis. Aangegeven werd dat dit er ongeveer 30 per dag zouden zijn. Aan de andere kant heeft het ook te maken met de steeds wisselende kostenplaatjes die langskomen, o.a. in het AD. Eerst is het € 80.000 voor een proef van een jaar; dan weer € 60.000 voor een proef van 7 maanden. Op die grond wil de gemeente Leusden geen bijdrage verstrekken aan de proefbus. De SP Leusden gaat er vanuit dat de provincie haar verantwoordelijkheid in deze oppakt. Spreker memoreert dat gedeputeerde Van Lunteren aan het begin van deze vergadering al heeft aangegeven in overleg te zullen treden met het College van de gemeente Leusden en Connexxion. De SP Leusden hoopt dat de provincie de verantwoordelijkheid ook neemt om deze buslijn voor alle inwoners van Leusden te realiseren.

Het belang hiervan wil de SP Leusden benadrukken met het overhandigen van de uitkomst van de enquête aan gedeputeerde Van Lunteren, waartoe de voorzitter de inspreker vervolgens de gelegenheid biedt.

De heer Meijer memoreert dat sprake is van een zorgelijke ontwikkeling. Gedeputeerde Van Lunteren heeft hierop in de media vrij optimistisch gereageerd en zelfs aangekondigd dat hij vandaag met een oplossing zou komen, aldus het bericht in het AD vorige week.

Wat in ieder geval aan de orde is, is de toezegging dat de gedeputeerde het gesprek zal aangaan met de wethouder en de commissie hierover de volgende vergadering zal informeren via een statenbrief. De SP en gedeputeerde Van Lunteren discussiëren nogal eens over het OV en de invulling daarvan. De SP ziet het OV als alternatief voor de auto en staat op het standpunt dat dit offensief moet worden ingezet; gedeputeerde Van Lunteren gaat uit van het beheer van de bestaande situaties naast andere modaliteiten zoals de fiets en de auto. Dat is een iets andere benadering. Spreker is er echter altijd vanuit gegaan dat de SP en gedeputeerde Van Lunteren met elkaar deelden, dat er geen gaten mogen vallen in het OV. Hier dreigt een gat te vallen. Geïnformeerd wordt hoe GS hiermee omgaat. Spreker leest in de motie van D66 geen enkele beperking met betrekking tot datgene dat moet worden aangepakt.

Desgevraagd door de heer Hoefnagels, antwoordt spreker dat Achterveld deel uitmaakt van Leusden. In de motie van D66 ziet spreker geen uitsluiting van delen van Leusden. Dat vindt hij belangrijk, omdat in de eerdere voorstellen van GS wel sprake is van een verschillende aanpak voor Achterveld en de rest van de gemeente Leusden.

De SP acht het onaanvaardbaar dat mensen uit Achterveld voor het dichtstbijzijnde ziekenhuis zijn aangewezen op de Regiotaxi, die – zoals bekend – niet functioneert.

De heer Hoefnagels merkt op dat de memo een gevolg was van datgene waarvan al sprake was, nl. het doortrekken van een bestaande buslijn vanuit Leusden (lijn 78) naar het Meander ziekenhuis. Daarop is de motie gestoeld. Buslijn 78 rijdt niet in Achterveld. Het inzetten van een aparte busdienst die bv. een keer per uur rijdt kost al snel € 3 – 4 ton op jaarbasis. Dat is voor Achterveld ca € 100 per inwoner. Geïnformeerd wordt of die kosten in het kader van de enquête zijn vermeld.

De heer Meijer merkt op dat in de motie niet staat dat het om buslijn 78 gaat. In dat geval had de SP een ander standpunt ingenomen. Het gaat over OV in het algemeen.

De kosten zijn een fundamenteel punt. De vraag is of een gemeenschap op financiële gronden moet worden uitgesloten van vervoer naar hun ziekenhuis. De SP kan zich voorstellen dat met de aanwezige creativiteit, de beschikbare middelen en in onderhandeling met Connexxion, wordt bekeken hoe hieraan tegemoet kan worden gekomen. Spreker begrijpt de rekensom van D66, maar hecht eraan hierbij het aspect solidariteit naar voren te brengen. Het OV moet wat dat betreft in een breder verband worden gezien. Het mag niet zo dat er gaten vallen, waardoor dorpen worden uitgesloten van een adequate medische mobiliteit. Die verantwoordelijkheid heeft de provincie ook.

De heer Hoefnagels geeft aan graag op 7 oktober a.s. verder met de SP het gesprek te voeren, tijdens de bijeenkomst over het uitvoeren van vraaggestuurd openbaar vervoer.

De heer Meijer geeft aan dat hij dat gesprek op dat moment ook graag aangaat, maar hij wil nu boter bij de vis.

De heer E. de Vries memoreert dat de PvdA het voorstel voor het zomerreces heeft gesteund. Spreker heeft vervolgens met verbazing in de krant gelezen dat het niet doorging. Hij had begrepen dat het initiatief afkomstig was vanuit de gemeenteraad van Leusden. De gemeente en de provincie zouden de kosten van een proefbus delen. De PvdA heeft toen al aangestipt dat de verantwoordelijkheid voor het OV in principe bij de provincie ligt, maar in dit geval wel wilde meegaan in het voorstel van de gemeente. Geïnformeerd wordt wat er mis is gegaan.

De heer Welter zet uiteen dat de SP Leusden er op basis van alle stukken vanuit was gegaan dat de gemeente € 30.000 zou bijdragen aan de proefbus voor een jaar. De SP Leusden heeft begrepen dat Connexxion vervolgens met andere bedragen is gekomen, t.w. € 60.000 voor een proefbus voor 7 maanden in plaats van € 80.000 voor een proefbus voor een jaar. Op grond daarvan is de gemeente Leusden afgehaakt. Dat is de meest actuele informatie waarover de SP Leusden beschikt.

Gedeputeerde Van Lunteren bedankt de afvaardiging namens de SP Leusden voor de enquête. Hij deelt mede dat hij deze ook bij de vervoerder, Connexxion, zal neerleggen. Op basis daarvan kunnen zijn beoordelen of een lijn al dan niet rendabel is.

In antwoord op de vragen en opmerkingen van de commissie merkt spreker op moeite te hebben met de opmerking van de SP over solidariteit en dat inwoners verstoken zouden zijn van vervoer naar het ziekenhuis. In het basispakket van de zorgverzekering is niet voor niets geregeld dat mensen, die hiervan verstoken zijn, hun vervoer 100% krijgen vergoed.

De heer Meijer maakt bezwaar tegen deze voorstelling van zaken. Hij staat op het standpunt dat een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de Regiotaxi en het gewone OV. De Regiotaxi gaat om een hele andere mate en marge. Uit de meldingen blijkt dat de mensen, die daarop zijn aangewezen, niet adequaat worden bediend door de Regiotaxi.

Gedeputeerde Van Lunteren merkt op de Regiotaxi in deze niet te hebben genoemd. Hij heeft aangegeven dat het in het basispakket van de zorgverzekeringen op dit moment nog zo is geregeld dat het vervoer van mensen, die noodzakelijk naar het ziekenhuis moeten en daar niet zelf kunnen komen, wordt vergoed. Daarmee bestrijdt spreker de opmerking van de SP dat mensen verstoken zijn van vervoer.

Het vorenstaande laat onverlet dat vanuit de Staten nadrukkelijk een vraag is neergelegd, die ingegeven is vanuit een situatie in de gemeente Leusden.

Spreker geeft aan dat het niet zijn gewoonte is op dergelijke zaken te reageren via de krant.

Door zijn woordvoerder is gemeld dat dit onderwerp zou worden behandeld en tot die tijd daarover geen mededelingen zouden worden gedaan.

Spreker memoreert te hebben aangekondigd dat hij het gesprek met de wethouder zal aangaan om te bezien of het voorstel alsnog als zodanig kan worden uitgevoerd. Indien er geen vertrouwen is in de offerte, zullen gemeente en provincie daarover in gesprek moeten gaan met Connexxion. Spreker memoreert voorts dat voor hem de motie niet nodig was om toe te zeggen om mee te werken aan de pilot. Op basis van de cijfers is dit niet logisch, maar wel op basis van het gevoel van de samenleving dat er wat moet gebeuren. De gedachte achter de pilot is dat gemeente en provincie gezamenlijk bekijken of er toch een vraag is die over het hoofd is gezien. Indien de behoefte uit de pilot blijkt, dan moet de provincie dat regelen, omdat zij verantwoordelijk is voor het OV.

Samenvattend is de insteek van spreker dat hij contact opneemt met de wethouder om te kijken of de motie tot uitvoering kan worden gebracht en dat daarin de door de SP geuite wensen worden betrokken.

De heer Meijer wacht de uitkomst van het gesprek met de wethouder met belangstelling af. Hij verzoekt gedeputeerde Van Lunteren de situatie Achterveld ook een plek te geven in dat overleg. Voor de SP telt het resultaat. De SP hoopt op een adequate oplossing. Spreker verwacht dat in deze alles op alles zal worden gezet om ervoor te zorgen dat het lukt en Achterveld hierbij ook betrokken wordt.

Gedeputeerde Van Lunteren zegt toe de door de SP geuite wens in zijn gesprek met de wethouder te zullen inbrengen.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken. Hij bedankt de insprekers voor hun komst en inbreng.

Parkeerpoblemen station Breukelen (agendapunt 12.2)

De voorzitter deelt mede dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66 en de SP.

De heer Hoefnagels memoreert dat D66 en 50PLUS vorig jaar vragen hebben gesteld over de Kiss & Ride. Geïnformeerd wordt naar de voortgang.

In de voorliggende brief wordt gesteld, dat de voorstellen voor het realiseren van de parkeervoorziening geen opties zijn voor de provincie. Geïnformeerd wordt of dit juist is.

De heer Meijer sluit zich aan bij het betoog van D66.

Mevrouw Hoek deelt mede een vraag te stellen namens de steller van de voorliggende brief, omdat hij te laat was om zich als inspreker aan te melden. De heer Van 't Hof vraagt zich af waarom hij nog geen reactie op zijn brief heeft gekregen.

Voor het overige sluit 50PLUS zich aan bij het betoog van D66. Het 'Rode Dorp' ligt precies middenin die Corridor en staat al onder druk vanwege alle verkeersbewegingen. Indien de parkeergarage op die plaats wordt gerealiseerd wordt het probleem alleen maar groter. Zoals ook in de voorliggende brief wordt gesuggereerd, zijn er andere oplossingen. Deze komen op de een of ander manier echter niet door.

50PLUS vraagt hiervoor aandacht in het belang van het leefklimaat van betrokkenen.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt mede dat de Kiss & Ride inmiddels in overleg met de gemeente is geregeld.

Met betrekking tot de beantwoording van de brief wijst spreker erop, dat deze aan de Staten is gericht.

Met betrekking tot andere mogelijkheden licht spreker toe dat de gemeente aan de voorkant duidelijk heeft aangegeven dat dit de plek was waar zij de parkeergarage wilde hebben. Op basis daarvan is de grond aangekocht. Spreker heeft er geen moeite mee indien thans voor een andere plek wordt gekozen, maar dan zal de gemeente de grond van de provincie moeten afnemen. Dat heeft hij ook als zodanig aangeboden tegen de prijs die de provincie daarvoor heeft betaald, maar de gemeente heeft daarvoor niet gekozen, in verband met de kosten die daarmee gemoeid zijn.

De heer Hoefnagels heeft begrepen dat er in eerste instantie een parkeervoorziening zou komen voor 600 auto's, dat er na overleg is gekozen voor een parkeervoorziening voor 400

auto's en dat de mogelijkheid er is om nog 200 plaatsen aan de andere zijde van het station te realiseren op grond van Rijkswaterstaat. Dat zou op zich ook een mooie plek zijn, omdat deze vlakbij de snelweg ligt. Geïnformeerd wordt of die optie nog loopt. Uit de voorliggende brief begrijpt spreker namelijk dat de provincie daaraan niet mee wil werken.

Gedeputeerde Van Lunteren bevestigt het laatste. Dat is ingegeven vanuit de gedachte dat de provincie in dat geval te maken krijgt met dubbele grondkosten, omdat Rijkswaterstaat die grond niet voor niets gaat weggeven. De provincie heeft wel met de gemeente meegedacht over eens zo goed mogelijke inpassing. Daar zijn ideeën van de omwonenden bij betrokken. Desgevraagd door mevrouw Hoek, antwoordt spreker dat de provincie de grond al meer dan een jaar geleden op verzoek van de gemeente heeft gekocht. Die grond kwam op dat moment vrij en de gemeente was niet in staat dit aan te kopen. Zoals gezegd heeft de provincie de gemeente aangeboden de grond te kopen voor het bedrag dat zij ervoor had betaald. De gemeente heeft daarvan afgezien en op grond daarvan is gekozen voor de route om door te gaan. Het gaat om een Beter Benutten project. Indien dat eind volgend jaar niet is opgeleverd, is het geld weg.

De heer De Heer verzoekt in algemene zin af te spreken dat de Statengriffie standaard een bericht van ontvangst stuurt indien een aan de Staten gerichte brief wordt ontvangen, met daarin de mededeling wanneer het onderwerp wordt geagendeerd.

De heer Poort licht toe, dat dit al standaard gebeurt. Hij zal nagaan waarom dit in het geval van de voorliggende brief niet is gebeurd. De reden kan zijn dat de brief midden in de vakantieperiode is ontvangen; dat mag echter geen excuus zijn. Hij zegt toe dit te zullen repareren.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken.

Jaarverslag 2012 concessie OV (agendapunt 12.9)

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdA.

De heer E. de Vries vraagt, alvorens hij op het Jaarverslag ingaat, aandacht voor de nieuwe busbaan Tabaksteeg – Arnhemseweg in Leusden.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt mede, dat hij bekend is met het probleem. Er wordt inmiddels gestudeerd op een mogelijke oplossing, waarin de opmerkingen van de bewoners worden meegenomen. In oktober staat een Bestuurlijk Overleg gepland om hier uit te komen, hetgeen ook zijn insteek is. Spreker zegt toe de commissie te zullen informeren over het resultaat.

De heer E. de Vries vestigt vervolgens de aandacht op het voorliggende Jaarverslag. In algemene zin mist de PvdA hierin wat er aan promotie wordt gedaan om het gebruik van de bus te stimuleren.

Een aantal keren wordt het schrappen van onrendabele ritten genoemd. Geïnformeerd wordt of ook per buslijn wordt onderzocht waarom deze lijn weinig wordt gebruikt.

Op blz. 6 staat dat de cijfers over het gebruik van buslijnen grillig zijn op grond van het feit dat dit afhankelijk is van wanneer de winter invalt. De cijfers zijn echter nodig om beleid te kunnen maken en te toetsen. De PvdA neemt aan dat het mogelijk moet zijn om het cijfer over wanneer de winter invalt te corrigeren, zodat het ene jaar met het andere kan worden vergeleken.

De PvdA hoopt dat de info bij vertraging een hoofdpunt van aandacht blijft, omdat een bus die te laat is de mensen het meest irriteert.

Gedeputeerde Van Lunteren geeft aan dat mensen het meest geïrriteerd raken als een bus te vroeg komt, omdat deze dan wordt gemist.

Er wordt wel degelijk gekeken waarom buslijnen weinig worden gebruikt. Dat maakt onderdeel uit van de argumentatie op basis waarvan een buslijn wordt geschrapt.

Op grond van de vragen die worden gesteld, stelt spreker voor om Connexxion een keer uit te nodigen voor een informatiesessie waarin dergelijke vragen kunnen worden beantwoord.

De voorzitter stelt vast dat de commissie deze suggestie steunt en zegt toe dat Connexxion zal worden uitgenodigd voor een informatiesessie. Nadere informatie over datum en tijdstip volgen.

Vervoerplan Connexxion 2014 (agendapunt 12.10)

De voorzitter deelt mede dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de SP.

De heer Meijer memoreert dat het opheffen van buslijnen gevoelig ligt bij de SP.

Het verheugt de SP dat de buslijnen 276 en 296 van de Uithof naar Amersfoort worden geïntensiveerd, omdat dit het minder gebruik maken van de auto op deze trajecten bevordert.

De SP heeft moeite met het opheffen van lijn 580 in Veenendaal, op grond van het argument dat er te weinig gebruik van wordt gemaakt. De vraag blijft wat er wordt gedaan om een dergelijke lijn in stand te kunnen blijven houden; op welke manier Connexxion wordt aangezet om ervoor te zorgen dat ook daar het OV een alternatief kan zijn voor andere vormen van vervoer. Als dat is geprobeerd, kan pas worden beoordeeld waarom de bezetting zo laag is en wat de consequentie daarvan is.

De SP hecht eraan de herziening van de lijnen 6 en 7 in Amersfoort nader te onderzoeken. De SP wil precies weten wat de repercussies zullen zijn voor diegenen die regelmatig van de bus gebruik maken en hoe de herziening wordt ervaren. Spreker zal daarop zo snel mogelijk terugkomen.

Met betrekking tot de bereikbaarheid van het Militair Museum in Soesterberg informeert spreker hoe GS in reële mate verwachten dat de bereikbaarheid optimaal kan worden gegarandeerd. Soesterberg heeft veel mee moeten maken. Het hele dorp wordt feitelijk herzien in een aantal opzichten; de oude kern valt weg. Vanuit meerdere gezichtspunten acht de SP het van belang dat de bereikbaarheid, ook naar het Militair Museum toe, blijft gegarandeerd.

In het voorliggende stuk wordt ook verwezen naar de indexering van de BDU. Geïnformeerd wordt hoe de indexering zich in de komende jaren naar verwachting zal ontwikkelen en wat daarvan de repercussies zullen zijn.

Mevrouw Hoek memoreert dat 50PLUS al twee jaar probeert buslijn 122 in Stichtse Vecht 1800 m door te laten rijden. Tot nu toe wordt dat niet ingewilligd; ook niet in de vorm van een proefperiode, hetgeen 50PLUS betreurt. De afwijzing gebeurt op grond van de kosten, waarmee in de visie van 50PLUS voorbij wordt gegaan aan het maatschappelijk belang.

Spreekster kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de ideeën om een lijn rendabel te maken niet serieus worden genomen. Indien een lijn, zoals buslijn 122, efficiënter wordt ingezet, zou de bezetting wel eens veel groter kunnen worden en daarmee meer geld worden gegenereerd. Hetzelfde geldt voor buslijn 580 in Veenendaal. In de visie van 50PLUS blijven daardoor kansen liggen.

In algemene zin pleit 50PLUS ervoor te kijken naar de mogelijkheden om in deze meer geld te genereren.

De heer Fastl memoreert dat in de voorbereiding naar de Mobiliteitsvisie ook al is gesproken over de wensen met betrekking tot de buslijnen en welke afwegingen daarbij worden gemaakt. Wat niet aan bod is gekomen, is de prijs per kilometer die de provincie daarvoor over heeft. Onlangs was in het nieuws dat het bv. in Zuid Lmburg schrikbarend duur is per kilometer, met als bijkomend voordeel dat ieder gehucht een bus heeft. Utrecht is per kilometer relatief goedkoop. In omliggende provincies wordt per kilometer meer betaald. GroenLinks is benieuwd wat het oplevert indien de prijs per kilometer opgetrokken wordt naar bv. het niveau van Noord-Holland. De vraag is of daarmee kan worden bereikt dat sommige kleinere dorpen nog wel worden bediend. Wat ook nader zou kunnen worden bekeken, is wat het oplevert als sommige buslijnen wat worden opgerekt en wat minder te laten stoppen in het tussenliggende traject. Een snellere lijn kan mogelijk zorgen voor een hogere bezetting en lagere kosten. Spreker kan zich voorstellen dat in de aangekondigde informatiesessie met Connexxion ook gekeken wordt naar eventuele verschuivingen.

Gedeputeerde Van Lunteren merkt op dat, indien een reiziger bereid is meer te betalen, meer kan worden geboden. Hoe meer mensen in de bussen zitten, hoe meer geld Connexxion verdient. Met het voorliggende plan wordt het tegenovergestelde bereikt. In het geval van minder lijnen, betaalt de provincie Connexxion ook minder geld. De bus eens stukje doortrekken heeft enorme consequenties. Het betekent bv. dat zo'n bus niet meer de zekerheid kan bieden op de aansluiting met de trein, waardoor weer andere reizigers worden misgelopen. Waar de ene wordt geholpen, wordt de andere verloren. De enige oplossing is dan een bus erbij, hetgeen qua kosten in de tonnen euro's kan lopen. Spreker is, op grond van het vorenstaande, van mening dat met elkaar het gesprek moet worden aangegaan hoe men met de prijs wil omgaan.

De heer Meijer acht het te gemakkelijk dat de verantwoordelijkheid van het vullen van de bussen alleen bij Connexxion wordt gelegd.

De heer E. de Vries stelt voor op een ander moment, voorbereid, nader van gedachten te wisselen over dit onderwerp op basis van een memo met cijfers.

De heer Meijer hecht eraan op te merken dat dit onderwerp wel was geagendeerd.

De voorzitter kan zich voorstellen dat dit onderwerp wordt meegenomen in het kader van de informatiesessie met Connexxion.

Gedeputeerde Van Lunteren stelt voor dit onderwerp mee te nemen in het kader van de bijeenkomst over het vraaggestuurd OV.

Ten aanzien van buslijn 580, memoreert spreker in algemene zin te hebben gezegd dat met Connexxion naar het plan wordt gekeken. Vastgesteld is dat die lijn er onderdoor zakt en Connexxion aangeeft die lijn niet rendabel te krijgen. Daar schuilt een opbrengstverantwoordelijkheid achter. Het is in het belang van Connexxion om dat door te zetten, omdat zij meer inkomsten krijgen uit meer reizigers en door het schrappen van deze lijn inkomsten verliezen vanuit de provinciale overheid.

Desgevraagd door de heer Meijer, antwoordt spreker dat dit voor de provincie de doorslag geeft, omdat hij stuurt op basis van het kader dat door de Staten is meegegeven.

Bekeken is wat op dit moment van het Nationaal Militair Museum Soesterberg mag worden verwacht. Op basis van het te verwachten aantal bezoekers en de momenten waarop die worden verwacht, is het lastig om daarvoor los iets op te zetten. Spreker kan zich wel voorstellen dat hiernaar nogmaals expliciet wordt gekeken op het moment dat het volledig

draait; op basis van de exacte bezoekersaantallen en de spreiding over de dag heen. Spreker zegt toe dit in het kader van het Vervoersplan 2015 mee te nemen. Met betrekking tot de indexering van de BDU, zijn er geruchten dat in algemene zin het Rijk de prijsindexering afschaft. Indien dat het geval is, wordt er niet meer gecorrigeerd op inflatie. Dat wordt echter pas op 17 september a.s. bekend.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken.

Concessieverlening van BRU aan Qbuzz (agendapunt 12.14)

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp op verzoek van de SP is geagendeerd.

De heer Meijer deelt mede dat de situatie zorgwekkend is. Het BRU staat nog steeds op de nominatie om te worden opgeheven; de provincie is de aangewezen overnamekandidaat wat betreft de OV autorisatie. In dat kader acht de SP het schrijnend dat er sprake is van een volkomen eigen regiem, zowel voor wat betreft de tariefstelling als technische aspecten betrekking hebbende op de uitvoering. Ook het ongelijk starten is een vreemde aanpak. De SP maakt zich met name zorgen om mensen die gebruik maken van BRU-lijnen in combinatie met Provincielijnen. Geïnformeerd wordt welke middelen de provincie ter beschikking staan en of het niet tijd is om in het kader van de Begroting een reserve op te nemen om eventuele klappen van de overgang op te vangen.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen dat in deze duidelijk actie is genomen door vanaf het moment dat de problemen werden onderkend een brief te sturen aan het BRU. Dat heeft ertoe geleid dat, daar waar er daarvoor ambtelijk weinig ruimte was om met elkaar goed in gesprek te komen, de gesprekken zijn gestart. Zoals het er nu uitziet, zijn nagenoeg alle punten opgelost. Het punt dat nog speelt is met name de oude abonneementhouders. Spreker heeft begrepen dat Connexxion daarover nog een aanbod heeft gedaan; de nieuwe abonnementen leveren geen problemen meer op.

Spreker hecht eraan op te merken dat hij de bestuurlijke bereidheid van het BRU om er met elkaar uit te komen prijzenswaardig acht.

Hoe spreker over de reserve denkt, is bekend. Hij vindt niet dat keuzes, die in een andere bestuurslaag zijn genomen, door de provincie moeten worden gerepareerd. Daarover moet het debat worden gevoerd op het moment dat het naar de provincie overgaat en inzicht bestaat in alle financiële consequenties. Die zijn op dit moment niet bekend.

De heer Meijer geeft aan dat het punt van de reserve terugkomt bij de Begroting. Hij acht het van belang, dat kennelijk een aantal oplossingen is gevonden voor de praktische problemen die o.m in de statenbrief en de brief aan het BRU zijn aangekaart. Spreker verzoekt de commissie hiervan een overzicht te vestrekken.

Gedeputeerde Van Lunteren zegt dit toe, zodra het hele pakket bekend is. Dit is naar verwachting eind september het geval.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is behandeld.

12. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden

12.1 Statenbrief Voortgang proces vorming Regionale Uitvoeringsdienst

12.3 Statenbrief begrotingen 2014 recreatieschappen

12.4 Statenbrief voortgang aanpak spoedlocaties (convenant Bodem) in de provincie Utrecht en inhoud MTR rapportage juli 2013 dat wordt verstuurd richting het Rijk

12.5 Statenbrief aangaan dienstverleningsovereenkomst met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voor de uitvoering van VTH-taken bij Brzo-bedrijven

12.6 Memo GS van gedeputeerde Van Lunteren verkenning USP-Bilthoven

12.7 Statenbrief ontwerp bestedingsplan BDU 2014

12.8 Statenbrief Studie bereikbaarheid en ruimtelijke ontwikkelingen Bunnik Houten

12.11 Statenbrief verkeersmaatregelen kruising N411 – Laan van Maarschalkerweerd

12.12 Statenbrief Jaarprogramma (verslag) 2012 fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Utrecht

12.13 Statenbrief Begroting 2014 van recreatieschap Vinkeveense Plassen

12.15 Statenbrief Handhavingsplan 2013 Verkeershandhavingsteam Utrecht

12.16 Statenbrief aankoop gronden Driebergen-Zeist

13. Sluiting

De heer Hoefnagels merkt op dat voor deze vergadering de spreekijdregeling van toepassing was. Hij constateert dat slechts een fractie die tijd volledig heeft gebruikt. Indien meerdere fracties de spreekijd volledig hadden benut, had de vergadering nog veel langer geduurd. Op grond hiervan geeft spreker in overweging de spreekijdregeling wat in te korten.

De voorzitter wijst erop dat er in deze vergadering wel buitengewoon veel insprekers waren. Het bevragen van en de beantwoording door de insprekers vergt veel tijd.

De heer Hoefnagels kan zich voorstellen dat de spreekijd wordt ingekort op het moment dat er veel insprekers zijn.

Mevrouw Nap is van mening dat de spreekijdregeling niet behoeft te worden ingekort, maar aan de SP moet worden gevraagd zich aan de spreekijd te houden.

De heer E. de Vries is geen voorstander van het inkorten van de spreekijdregeling. Hij onderschrijft, dat de lange duur van deze vergadering het gevolg is van het aantal insprekers. In algemene zin kan spreker zich overigens voorstellen dat de oppositiepartijen wat meer vragen en opmerkingen hebben dan de coalitiepartijen. Uit democratisch oogpunt staat spreker op het standpunt dat die ruimte er moet zijn.

De voorzitter zegt toe de suggestie van D66 te zullen meenemen naar het Presidium. Niets meer aan de orde zijnde, sluit spreker hierna de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.